

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΑΡΧΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα ονόματα των φιλοσόφων (στήλη Α) και δίπλα την έννοια (στήλη Β) που συνδέεται με τον καθένα:

A	B
Θαλής	Εντελέχεια
Αναξίμανδρος	Φωτιά
Αναξίμενης	Άτομο
Ηράκλειτος	Αέρας
Αριστοτέλης	Άπειρο
Δημόκριτος	Νερό

Μονάδες 6

A.1.2. Ποια είναι τα τέσσερα αίτια κατά τον Αριστοτέλη και πώς εφαρμόζονται στο παράδειγμα της κατασκευής ενός κτιρίου;

Μονάδες 8

A.1.3. Τι εννοεί ο Τζον Λοκ όταν υποστηρίζει ότι η ψυχή του ανθρώπου είναι «άγραφο χαρτί»;

Μονάδες 5

A.1.4. Να δώσετε ένα παράδειγμα πρωτεύουσας και ένα παράδειγμα δευτερεύουσας ποιότητας κατά τον Λοκ.

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1 Να συμπληρώσετε στο τετράδιό σας τις λέξεις που λείπουν και να απαντήσετε στην ερώτηση που ακολουθεί.

Κατά τον Πλάτωνα τα μέρη της ψυχής είναι:

1..... 2..... 3.....

Μονάδες 4,5

Οι κοινωνικές τάξεις της ιδανικής πολιτείας που αντιστοιχούν σε κάθε μέρος της ψυχής είναι:

α..... β..... γ.....

Μονάδες 4,5

Ποιο είδος παιδείας προτείνει ο Πλάτων για κάθε κοινωνική τάξη και γιατί;

Μονάδες 6

A.2.2. Να χαρακτηρίσετε ως προς το περιεχόμενό τους τις ακόλουθες προτάσεις γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στον αριθμό της καθεμιάς, τη λέξη "σωστό" ή "λάθος".

1. Οι σοφιστές θεωρούν ότι δεν υπάρχει ένας ενιαίος κώδικας ηθικής συμπεριφοράς, κοινός για όλους τους ανθρώπους.
2. Κατά τον Σωκράτη, είναι προτιμότερο να αδικεί κανείς παρά να αδικείται.
3. Κατά τον Αριστοτέλη, η ευδαιμονία είναι ενέργεια της ψυχής σύμφωνα με την αρετή.
4. Κατά τον Επίκουρο, η καταστηματική ηδονή συνεπάγεται τη ριψοκίνδυνη ευτυχία.
5. «Η μεγαλύτερη ευτυχία για το μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων» είναι το βασικό αξίωμα του ωφελιμισμού.

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

« . . . Η φιλοσοφία, μ' όλο που αδυνατεί να μας δώσει με βεβαιότητα την αληθινή απάντηση στις αμφιβολίες που η ίδια γεννά, μπορεί να υποβάλλει πολλές δυνατότητες που πλαταίνουν το πνεύμα μας και το απελευθερώνουν από την τυραννία του εθίμου. Έτσι, ενώ μειώνει το αίσθημα της βεβαιότητας για το πώς είναι τα πράγματα, αυξάνει σε μεγάλο βαθμό τη γνώση μας για το πώς είναι πιθανό να είναι αυτά. Παραμερίζει τον αλαζονικό κάπως δογματισμό εκείνων που ποτέ δεν ταξιδέψανε στις περιοχές της λυτρωτικής αμφιβολίας και κρατά ζωντανό το αίσθημά μας του θαυμασμού με το να μας δείχνει γνωστά πράγματα κάτω από μια άγνωστη σκοπιά».

Ράσελ Μπ., Τα προβλήματα της φιλοσοφίας.

Αξιοποιώντας το κείμενο του Ράσελ, να διατυπώσετε την άποψή σας σχετικά με το εξής ερώτημα:

Αφού η φιλοσοφία δεν παρέχει βεβαιότητες, πώς συμβάλλει στην προαγωγή της γνώσης;

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

«Πράττε έτσι, ώστε η ρυθμιστική αρχή της βούλησής σου να μπορεί συγχρόνως να καταστεί καθολικός νόμος ».

Η κατηγορική προσταγή του Καντ δεν ορίζει τι πρέπει να πράττουμε, αλλά πώς να το πράττουμε.

Να εξηγήσετε γιατί αυτή η αντίληψη διασφαλίζει την ανθρώπινη ελευθερία.

Μονάδες 25